

11. januar 2011

UPA 2011/37

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiupparput:

Kalaallit Nunaanni Nunaqarfiit pillugit Naalakkersuisut nunap immikkoortuini nunaqarfinnut aqutsisunik ataatsimeeqateqaattaarniarnerat sioqqullugu nunaqarfinni inuuniarneq, atugarisat atugassarititaasullu pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut

(Inuit Ataqatigiit Inatsisartuni ilaasortaataat)

Kalaallit Nunatsinni nunaqarfiit inoqarfiusut 57-iupput. Kommune Kujallermi 11-ullutik, Kommuneqarfik Sermersuumi 8-llutik, Qeqqata Kommuniani 6-it Qaasuitsup Kommunianilu 32-iullutik.

Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaatai tunngavigalugit nunatta inuisa 15,76 procentii, inuit 8.858-it, januar-ip aallaqqaataani 2009-imi nunaqarfinni najugaqarput. Kisitsisit allat takutippaat piffissami 1990-imiit 2009-p tungaanut nunaqarfinni najugaqartut annertuumik ikiliartorsimasut. Immikkut taasariaqarpoq pingaartumik arnat nunaqarfinni ikiliartornerat, illoqarfinnullu nuuttartut arnat angutininnarnit amerlanerusarnerat. Tamanna kinguaariit amerliartornissaannut soorunami sunniuteqanngitsuunnila.

Ulloq manna tikullugu oqallittarnerni nunaqarfiit pineqaleraangata aalisarneq piniarnerlu annertuumik qitiutinneqartarpoq. Inuiaqatigiinnut sullissinerit, soorlu meeqqeriveqarnerit, atuarfiit, oqaluffiit, napparsimasunik sullissiviit, niuertarfiit il. il. oqallinnerni annerusumik eqqartorneqarneq ajorput. Taamatut aamma ippeq arnat eqqarsaatigalugit. Taaku inissisimanerat nunaqarfinni inoqarfiusuni qanoq ippa? Nunaqarfiit qimallugit illoqarfinnut nuuttarneq qanoq iliorluta pinaveersimatissinnaavarput? Nunaqarfimmiullu ilinniakkaminnik naammassereerlutik nunaqarfimminnut utertut qanoq atorluarnerusinnaavagut?

Tamatta ilisimavarput Kalaallit Nunaata sineriaani siammassissumik nunasiortorsimagatta, aamma nalunngilarput inuiaqatigiit nunatsinni sumi najugaqarusunnerat allanngoriartortat. Nunarsuarmi nunat allat ineriartortut inuisa najugaqariuutsimikkut katersuukkiartortarnerat assigalugu nunatta inui sumiiffiit atugarissaarfiusut ineriartorfiusullu piumaneruleriartorpaat.

Tamanna apeqqutissaqalersitsippat nunatta atugartuussutsikkut ineriartorsimanerata akissut immiini ersersippaa, tassaasoq, nunatsinni inoqarfiit assigiinngippallaamik ineriartorsimanerat. Nunatsinni inoqarfiit ilai ineriartornermut malinnaatinneqarsimannginnerisa kinguneriasaanik ullumikkut sumiiffiit arlaqartut nunatta ineriartorneranit katataasimapput. Tamanna periarfissanik marluusuni ataatsimik toqqaanissatsinnik inassuteqarpoq, tassa - illoqarfimmi ineriartorfiusumi inuujumanersugut, imaluunniit sumiiffimmi ineriartorfissaalatsisumi inuujumanersugut.

Kalaalaallit Nunaanni inuuniarnikkut atukkat pitsaannerusut piumaneqarneruleriartornerat sumi najugaqarumanitsinnik allannguivoq. Tamanna suliassamik annertuumik malitseqartussaavoq, peqqissaartumik eqqarsaatigilluagaasumillu sammineqartariaqartoq. Inuia-

qatigiinnut nunatsinniittunut siunissaq ungasinnerusiq isigalugu nalerassarsioqatigiinnissaq pisariaqartilluinnarparput.

Oqaloqatigiinnikkut suleqatigiissutissarsiornerit ujartorneqarnissaat avaqqukkuminaap-poq. Nunaqarfinni innuttaasut, nunaqarfinni aqutsisut, kommunit kiisalu Naalackersuisut suleqatigiillutik nunaqarfinni inuuniarnikkut atukkat nalilersuiffigisariaqarpaat. Nunaqarfinni innuttaasut Naalackersuisullu nunaqarfiit siunissaat qanoq iluseqassagaluarnersiq pilersaarusiortariaqarpaat. Nunaqarfiit pillugit politikki inuiaqatigiit nunatsinni amigaati-gaarput, tamannalu ullumikkut oqallinnernik annertuunik pilersitsisarpoq. Siunissamut nalornilluni inuuneqarnej qimallugu, siunissap qanoq iluseqartup pilersinnissaannut nukiit atornerusariaqarpagut. Tamanna anguneqassappat nunaqarfinni innuttaasut qitiullutik suleqataanissaat pingaaruteqarpoq.

Suleqatigiinnerup pilersissavaa nunaqarfiit ineriartornissaannut periarfissat nutaat, inuiaqatigiit nunatsinniittut tamarmik iluaqutigisinnaasaat, isumalluutigisinnaasaallu.

Naalackersuisut nunaqarfiit pillugit ukioq manna nunap immikkortuini tamani nunaqarfinnut aqutsisunik ataatsimeeqateqaqattaarniarnerat aallaavigalugu, Inatsisartut nunaqarfiit pillugit isummersorsinnaanerit iluatinnaqimmat ataatsimeersuarnissamut isummersuutaasinnaasunik apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissarput Inuit Ataqatigiinniit pingaartutut isigaarput. Nunaqarfiit siunissaasa toqqammavissinnissaat ajunngitsumillu atugassaqartitaanissaat pingaartillugu, Inuit Ataqatigiinnit Inatsisartut isummersornis-saat qilanaaralugu, oqallisissiaq saqqummiupparput.